

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 327
van **CAROLINE GENNEZ**
datum: 6 maart 2018

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Collectief thuisonderwijs - Controle

Met betrekking tot de controle op het thuisonderwijs stelt het regeerakkoord van de Vlaamse Regering:

"Samen met het Agentschap voor Kwaliteit in Onderwijs en Vorming (AKOV) gaan we een gesprek aan met de aanbieders van collectief thuisonderwijs, met het oog op het optimaliseren van de slaagkansen bij het examen van de Examencommissie. Waar nodig vullen ze hun aanbod aan en/of sturen ze het bij. Indien aanvullingen/bijsturingen een beperking inhouden voor het eigen pedagogisch en onderwijskundig project - in het licht van de grondwettelijke vrijheid van onderwijs - geeft de verstrekker aan wat als alternatief zal worden geboden."

In het licht van recente discussies omtrent het vanuit een levensbeschouwelijke overtuiging ingerichte onderwijs, heb ik dan ook volgende vragen.

1. Tot welke afspraken heeft het in het regeerakkoord aangekondigde gesprek geleid?
2. Toen het Grondwettelijk Hof het verstrengen van de controle op het thuisonderwijs bevestigde, stelde het dat zowel de inspectiecontrole als de centrale examens rekening moeten houden "met de pedagogische methoden, alsook met de ideologische, filosofische of religieuze opvattingen van de ouders of van de leerkrachten, op voorwaarde dat die methodes en opvattingen niet indruisen tegen het recht van het kind op onderwijs met naleving van de fundamentele vrijheden en rechten en geen afbreuk doen aan de kwaliteit van het onderwijs, noch aan het te bereiken studieniveau".

In welke mate en hoe houden de inspectie en de Examencommissie rekening met de pedagogische eigenheid?

3. Op welke manier controleert en garandeert de inspectie dat de methodes en opvattingen niet indruisen tegen het recht van het kind op onderwijs met naleving van de fundamentele vrijheden en rechten en dat deze geen afbreuk doen aan de kwaliteit?
4. Hoeveel leerlingen uit het collectief lager thuisonderwijs faalden al tweemaal voor het examen van de Examencommissie en werden dus verplicht ingeschreven in het reguliere onderwijs? Graag de cijfers per schooljaar.

5. Hoeveel leerlingen uit het collectief secundair thuisonderwijs faalden al éénmaal voor het examen van de Examencommissie en hebben dus nog slechts één kans om het getuigschrift te behalen? Graag de cijfers per schooljaar.
6. Hoeveel leerlingen uit het collectief thuisonderwijs zijn al middels de controle van de inspectie negatief geëvalueerd? Graag de cijfers per schooljaar.
7. Hoeveel zijn er een tweede maal negatief geëvalueerd en dus verplicht ingeschreven in het reguliere onderwijs? Graag de cijfers per schooljaar.
8. Hoeveel leerlingen in het lager en secundair onderwijs volgen thuisonderwijs? Graag de cijfers vanaf schooljaar 2010-2011 t.e.m. schooljaar 2017-2018 voor heel Vlaanderen, opgesplitst tussen lager en secundair en tussen individueel en collectief voor de beide niveaus.
9. Graag het overzicht van alle leerlingen per gemeente vanaf schooljaar 2010-2011 t.e.m. schooljaar 2017-2018 die in het lager en secundair onderwijs thuisonderwijs volgen, opgesplitst tussen individueel en collectief.

ANTWOORD

op vraag nr. 327 van 6 maart 2018

van **CAROLINE GENNEZ**

1. Het is logisch het gesprek met de aanbieders van huisonderwijs aan te gaan op het moment dat de slaagkansen bij de examencommissie voldoende duidelijk zijn. Zoals de volksvertegenwoordiger bij deelvraag 5 kan lezen, is dat voor het secundair onderwijs maar vanaf volgend schooljaar. Op dat moment kan het gesprek gevoerd worden.
2. De onderwijsinspectie is bevoegd om te controleren of het verstrekte huisonderwijs voldoet aan de twee decretale doelstellingen:
 - a. Gericht op de ontplooiing van de volledige persoonlijkheid en de talenten van het kind en op de voorbereiding van het kind op een actief leven als volwassene,
 - b. Bevorderen van respect voor de grondrechten rechten van de mens en voor de culturele waarden van het kind zelf en van anderen.

Deze 2 decretale doelstellingen zijn geconcretiseerd in twee doelstellingen in een besluit van de Vlaamse regering :

- a. Er wordt gewerkt aan een voldoende evenwichtig aanbod van de basisvorming (gemeenschappelijke term die de formulering voor basisonderwijs en SO omvat).
- b. Het huisonderwijs heeft geleid tot méér kennis en vaardigheden.

Aan de hand van zeven criteria, in het besluit vastgelegd, wordt nagegaan of de bovenstaande doelstellingen bereikt worden:

- de onderwijsdoelen van het huisonderwijs,
- de afstemming van het huisonderwijs op de leerbehoeften van het kind,
- de planning van het huisonderwijs,
- de wijze waarop het huisonderwijs structuur krijgt,
- de beschikbaarheid van leermiddelen,
- de tijd die besteed wordt aan het huisonderwijs,
- de evaluatie van de onderwijsdoelen.

De onderwijsinspectie concretiseerde de zeven criteria en ordende ze aan de hand van vier variabelen "onderwijsaanbod, onderwijsorganisatie, evaluatie en materialen/uitrusting" om ze aan de doelstellingen te linken. Tijdens een controlebezoek probeert de onderwijsinspectie zicht te krijgen op de kwaliteit van de vier variabelen via een antwoord op verschillende onderzoeksvragen . Ze communiceert open over deze methodiek en stelt haar referentiekader ter beschikking aan de verantwoordelijken voor het huisonderwijs.

Tijdens de controles is de onderwijsinspectie bedacht op de specifieke context waarbinnen het huisonderwijs verloopt en houdt daar in het kader van de vrijheid van onderwijs rekening mee. De inhoud van de ideologische, filosofische of religieuze opvattingen van de ouders of van de lesgevers op zich maakt geen deel uit van de focus bij een controle huisonderwijs. De onderwijsinspectie bekijkt enkel de kwaliteit van het huisonderwijs.

De variabelen die de onderwijsinspectie hanteert om de controle richting te geven, vormen daarbij samen het 'referentiekader'. Ze zijn het middel om te onderzoeken of het onderwijs kwaliteitsvol is en ze ondersteunen de onderwijsinspectie om een

advies te geven. Het referentiekader laat voldoende ruimte om een advies 'op maat' te formuleren.

3. Zie antwoord 2.
4. Als een leerplichtige na maximaal 2 pogingen en uiterlijk in het schooljaar waarin de leerplichtige dertien jaar is geworden voor 1 januari het getuigschrift basisonderwijs niet verkrijgt, dan stelt artikel 26bis/2 van het decreet basisonderwijs dat de ouders de leerplichtige leerling moeten inschrijven in een school die erkend, gesubsidieerd of gefinancierd wordt door de Vlaamse, Franse, of Duitstalige Gemeenschap.
Deze regelgeving trad in voege in schooljaar 2013-2014. Aangezien de wijziging pas betrekking heeft op leerlingen met als geboortjaar 2002 en jonger, trad de regelgeving pas concreet in werking in schooljaar 2016-2017 voor kinderen die 13 jaar geworden zijn.
De ouders van de leerlingen die geboren werden in 2002, kregen in juni 2016 een brief waarin uitgelegd werd dat hun huisonderwijs enkel gecontinueerd kon worden in het volgende schooljaar als en slechts als de leerling op 30 juni 2016 over een getuigschrift basisonderwijs beschikt. Een gelijkaardige communicatie herhaalde AGODI in juni 2017 aan de ouders van wie het kind geboren werd in 2003 en huisonderwijs zou willen (verder) volgen in het schooljaar 2017-2018.

De aanvragen die niet aan deze regelgeving voldoen, worden verder opgevolgd in het kader van de leerplichtcontrole.
Vanaf september 2016 werden leerlingen die een verklaring huisonderwijs bezorgden aan AGODI vervolgens gecontroleerd op het bezit van een getuigschrift basisonderwijs.
Uit deze controle vond AGODI 31 leerlingen die geen getuigschrift basisonderwijs hadden (5 leerlingen in individueel huisonderwijs, 26 leerlingen in collectief huisonderwijs).
Een soortgelijke controle gebeurde bij de start van het schooljaar 2017-2018. Hieruit bleek dat 60 leerlingen (zowel met geboortjaar 2002 als geboortjaar 2003; 16 leerlingen in individueel huisonderwijs en 44 leerlingen in collectief huisonderwijs) een verklaring huisonderwijs indienden zonder over een getuigschrift basisonderwijs te beschikken.
5. Artikel 110/30 codex secundair onderwijs bepaalt dat de toepasselijke regelgeving maar van toepassing is op de leerlingen die geboren werden in het jaar 2002. Die leerlingen moeten uiterlijk binnen het schooljaar waarin zij 16 zijn geworden voor 1 januari, via de examencommissie een getuigschrift of diploma van het secundair onderwijs behalen. Dat is in casu voor de groep leerlingen die geboren zijn in 2002, pas voor volgend schooljaar 2018-2019 het geval.

6. Zie bijlage 1

7. Zie bijlage 1

8. Zie bijlage 2

9. Zie bijlage 3

BIJLAGEN

1. Cijfers controle onderwijsinspectie
2. Evolutie van het aantal leerlingen huisonderwijs met verklaring van huisonderwijs. Opgesplitst naar basisonderwijs en secundair onderwijs.

3. Evolutie van het aantal leerlingen huisonderwijs met verklaring van huisonderwijs.
Opgesplitst per fusiegemeente.